

20. SITUAČNÍ ZPRÁVA OCHRANA RÉVY VINNÉ

ve vinařské oblasti

Morava

v 38. týdnu

(19.9.2011 – 25.9.2011)

Choroby

Šedá hniloba hroznů révy

Lokálně byly zjištěny ojedinělé výskyty choroby. Probíhá fáze zrání, započala sklizeň raných odrůd. Od počátku zrání (zaměkání) trvá období zvýšené citlivosti hroznů k infekci.

Ke škodlivému napadení plísní šedou (kyselá hniloba) dochází do období dosažení cukernatosti cca 19° NM. Pokud dojde k infekci zralých hroznů, projeví se napadení jako „ušlechtilá“ hniloba.

Dle předpovědi budou v tomto období zpočátku lokální dešťové srážky, v polovině dojde k oteplení a v závěru období bude opět relativně teplé počasí beze srážek.

Tam kde budou vydatnější a zejména opakované dešťové srážky, může dojít k dalšímu šíření choroby, především u pozdnějších náchylných odrůd.

Ošetření v tomto období již nepřináší požadovaný efekt a nelze je doporučit.

Výskyty šedé hniloby významně podporují zahuštění porostů (déletrvajícím ovlhčením, vyšší vlhkost vzdušná), nevyrovnaná výživa (zejména nadbytek dusíku a nedostatek vápníku) a poškození hroznů (především obaleči, kroupy).

Významnou součástí ochrany proti šedé hnilobě jsou preventivní pěstební opatření, která zajišťují vzdušnost porostu a keře (provádění zelených prací včetně přiměřeného odlistění zóny hroznů) a snižují vnímavost hroznů k napadení.

Octová hniloba

V minulém období byly lokálně zjištěny, především u raných aromatických odrůd, výskyty octové hniloby.

Jednotlivé bobule nebo menší skupiny bobulí, výjimečně i větší části hroznu, se zbarvují světle hnědě (bílé odrůdy) nebo červenohnědě (modré odrůdy). Typická je octová vůně rozrušené, kašovitě dužniny.

Příčinou jsou octové bakterie (např. rodu *Acetobacter*) a kvasinky (např. rodů *Candida*, *Pichia*, *Hanseniaspora*, *Kloeckera*), které osídlují poškozené bobule (houby, škůdci, fyziologická a mechanická poranění).

Produkty rozkladu vábí octomilky (*Drosophila melanogaster*), které mohou původce dále šířit.

Silněji poškozené hrozny je třeba při sklizni vytrít, dávají nepříjemnou vůni a chuť vínům.

Fytoplazmové žloutnutí a červení listů révy (Potato stolbur phytoplasma)
Opět i v letošním roce byl na většině lokalit ve vinařské oblasti Morava zjištěn výskyt fytoplazmového žloutnutí a červení listů révy.

Příznaky onemocnění:

Modré odrůdy: tmavočervené zbarvení listů celých nebo částí keřů (kmínek, rameno), jednotlivých letorostů, nebo i jednotlivých listů a částí listů. Pokud jsou tmavě červeně zbarveny části listů, jsou ohraničeny nervaturou.

Bílé odrůdy: žlutozelené zbarvení listů celých nebo částí keřů (kmínek, rameno), jednotlivých letorostů, nebo i jednotlivých listů a částí listů. Pokud jsou žlutozeleně zbarveny části listů, jsou ohraničeny nervaturou. Časté je zlatožluté zbarvení hlavních žilek.

Společné příznaky: svinování listů, zasychání mladých hroznů (zůstávají suché na keřích), zavadání a scvrkávání zrajících hroznů, špatný vývoj (nestejná velikost bobulí), pozdější a nestejněměrné vyžívání hroznů, hnědočerné ohraničené skvrny na vyžívajících letorostech, špatné vyžívání letorostů, chřadnutí keřů.

Soubor ochranných opatření zahrnuje:

- 1) opatření k omezení výskytu vektorů, především křísa žilnatky vironosné,*
- 2) opatření k omezení výskytu hostitelských, především rezervoárových rostlin patogenu a současně hostitelů vektoru (svlačec rolní a kopřiva dvoudomá),*
- 3) opatření k omezení výskytu ostatních hostitelů patogenu (především druhy čeledi lilkovité a některé druhy čeledí hvězdicovité a bobovité),*
- 4) zajištění produkce zdravého výsadbového materiálu,*
- 5) zmlazení silně napadených keřů a následné zapěstování nových kmínků.*
- 6) odstranění velmi silně napadených keřů*

Doporučené opatření:

Označit příznakové keře!

Silněji a silně nemocné keře v předjaří zmladit a zapěstovat nový kmínek.

V následujících letech sledovat případný opakovaný projev onemocnění.

Fyziologické poruchy

Abiotické vadnutí hroznů révy

Na mnoha lokalitách byly zjištěny, především u odrůdy Zweigeltrebe, silné výskyty abiotického vadnutí hroznů révy.

V období dozrávání se zastaví vývoj a dozrávání hroznů a bobule zavadají (porucha zrání hroznů). Projev je zpravidla postupný a jsou významné rozdíly v postižení jednotlivých keřů. Není závislost na lokalizaci hroznů na keři a na tažni. Později postižené hrozny se vizuálně dlouho jeví jako zdravé, poškození lze nejlépe posoudit hmatem. Bobule se později scvrkávají a při sklizni i opadávají. Poškozené hrozny nevyžívají, mají méně cukru a více kyselin. Výskyt významně ovlivňuje průměrnou cukernatost sklizně.

Abiotické vadnutí hroznů je třeba odlišit od abiotického odumírání třapiny, které je způsobeno nedostatkem vápníku, příp. hořčíku.

U abiotického vadnutí hroznů jsou při projevu poruchy stopky bobulí zelené, u

abiotického odumírání třapiny dochází nejdříve k nekróze části třapiny nebo stopeček bobulí. Teprve následně dochází k zavadání bobulí.

Abiotické vadnutí hroznů je komplexní onemocnění zapříčiněné především nedostatky ve výživě a stresovými situacemi, zejména nepříznivým počasím. Za rozhodující je považován nedostatek draslíku a nevhodný poměr K:Mg. Zavadlé hrozny mají vždy menší obsah draslíku než zdravé. Nedostatek draslíku může souviset s deficitem v půdě nebo omezeným příjmem rostlinou. Draslík je lépe přijímán za dostatečné vlhkosti půdy. Výskyt ovlivňují také nedostatek vláhy, extrémní střídání teplot, utužení půdy, neharmonická výživa mikro i makroprvky, nadměrné zatížení keřů apod.

Výskyt abiotického vadnutí hroznů v letošním roce byl především ovlivněn nedostatkem vláhy v průběhu srpna, který limitoval příjem draslíku rostlinou.

Při silném výskytu by bylo vhodné provést agrochemický půdní rozbor a pokud to bude možné i listovou analýzu (v době kvetení a zaměkání, případně zrání) a v případě potřeby přihnojit hloubkově draselnými hnojivy.

Postižené hrozny, které významně snižují průměrnou cukernatost, je vhodné před sklizní odstranit (vystříhat).

Podrobnější informace o uvedených škodlivých organismech, jejich popisy a případně vyobrazení nebo údaje o doporučených přípravcích je možné získat na internetových stránkách:

Ekovín - Svaz integrované a ekologické produkce hroznů a vína, o.s.

<http://www.ekovin.cz> (prognostické zprávy, aktuální nálet obalečů)

Státní rostlinolékařská správa

<http://eagri.cz/public/app/srsmapa> (mapové výstupy)

<http://eagri.cz/public/web/srs/portal/skodlive-organismy/aktualni-informace-o-vyskytu-so-a-poruch/monitorovaci-zpravy-2011/>

<http://www.srs.cz/meteo/app> (prognózy - SET; popisy ŠO - Škůdci; Choroby)

Galati

<http://www.galati.sk/galati> (signalizace ochrany)

Biocont

<http://www.biocont.cz/signalizace.html> (signalizace ochrany)

AMET - sdružení Litschmann & Suchý

<http://www.amet.cz> (prognózy - plíseň révová 2011)

Ostatní informace

Informace o povolení vyššího počtu ošetření

Svaz vinařů ČR, o.s. i Ekovín, o.s. požádali v loňském roce, vzhledem k mimořádnému průběhu počasí a ohrožení porostů houbovými chorobami, o povolení vyššího počtu ošetření než 6x v průběhu vegetace (výjimka z Nařízení vlády č. 79/2007 Sb., v platném znění).

Na základě této žádosti Mze ČR povolilo od letošního roku změnu, která umožňuje až 8 ošetření, při sankci za každé další ošetření nad NV č. 79/2007 Sb., v platném znění, původně stanovený limit (6 ošetření).

Při 7 ošetřeních bude krácena dotace o 25 % a při 8 ošetřeních o 50 %.